

SLOVENSKI NAROD.

Izidava vsak dan zvečer, izmisi nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne peti-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se bliz govornijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenčeve“ krokodilske solze.

Z Dolenjskega, 15. oktobra.

„Slovenec“ joče v sobotni številki nad „nehvaležnostjo“ naše stranke, ker so dolenjski volilci g dvornega svetnika Šukljeja vprašali, če še stoji v tej stranki, h kateri volilci pripadajo, in je Šuklje na to odgovoril, da ne kandiduje, in da ne sprejme mandata. Zdaj povzdiguje „Slovenec“ Šukljeja v deveta nebesa in s hinavsko oduševljenostjo zagotavlja, da je Šuklje slovensko politiko višje povzdignil.

Šele zdaj, ko se je Šuklje umaknil, ker se več ne strinja s svojimi volilci, so našli klerikalci zanj nekaj besedij priznanja. Prej mu niso nikdar ničesar priznali, ne talenta, ne zasluga, ne sposobnosti. Ko je Šuklje pred 16 leti prvič nastopil, razširjali so klerikalci privatno in po svojih listih najgrje laži o njem. Razgrizli so ga, da ni bil več poštenemu človeku podoben. Po vseh farovžih in po družih krajih po vsem Slovenskem so ga razupili. Niti lasu niso ti katoliški hinavci in lažnjivci pustili dobrega na njem. Kajti v častikraji so bili že takrat mojstri. Le s petimi glasi je Šuklje pri prvi volitvi zmagal. In ko je bil izvoljen, je delala ta farovška stranka v državnem zboru na to, da se njegova izvolitev ne odobri. Za to rabeljnovno delo je iskala fevdalce in nemške klerikalce, a Šuklje jim je štrono zmešal in je sam odstopil. Dolenjski mestni volilci smo šli potem drugičkrat na volišče. Mej tem časom se je dr. Slancu posrečilo, neko paktiranje klerikalnega protikandidata z Nemci sodnijsko dokazati, in potem je Šuklje dobil toliko glasov, da klerikalci niso mogli lahko intrigrirati. Pa so vendar! Šli smo trikrat v volitev, in potem je bil mir, potem je bil Šuklje na konju in vodil je potem tudi klerikalne intrigante.

Prišla je volitev leta 1897. Klerikalci so uvideli, da ničesar ne premorejo proti Šukljeju. Ostali so vsled tega pasivni. Razun jednega, vedno zvestega mu duhovnika, ni šel noben duhovnik volit Šukljeja, dasi mu je pri tej volitvi dal vsak posvetni volilec svoj glas, čeni bil na smrt bolan. Ko se je državni zbor začel, sporazumeli so se

vsi naši klerikalci in kakor jeden mož glasovali so sami in pridobili druge klerikalce, da ni bil Šuklje v noben odsek izvoljen. Potrebovali so te reve sicer kakor vsakdanji kruh tega poslanca glavo, toda njih strast ni imela nobenih obzirov na občni blagor naroda, in le kar penili so se ti Šusteršiči, Kreki, če so Šukljeja videli. Vsa štiri leta so ga pustili na strani in ga devali v nič. Naravno je, da je to Šukljeja bolelo.

Ni še dolgo tega, avgusta meseca, ko je Šuklje jasno povedal, da več ne stoji v liberalni naši stranki, a v odgovor na to njegovo izjavo smo slišali psovalne izraze o Šukljeju iz ust duhovnikov, in ko je Šuklje tako daleč moral iti, da je javno svoj konfiteor molil, krohotali so se v farovžih nad tem in o njem govorili skoraj tako, kakor pred 16 leti.

Zdaj pa to jadikovanje o izgubljenih vrlinah Šukljejevih in o „nehvaležnosti“ naše stranke. Krokodilske solze! Povemo vam, zakaj vas pri „Slovenecu“ Šukljejev odstop tako hudo peče, da ste vso sramežljivost v stran vrgli, če ste jo sploh še kaj imeli. Vi veste, da politična stranka ne more poslati kot svojega zastopnika v parlament moža, ki z njo v glavnih principih več ne soglašajo. Če ta mož javno izpove, da hodi druga pota nego njegovi volilci, da sili v neko konservativnost, katero je baje ranjki kanonik Klun zastopal, če svoji lastni stranki, ko je zapletena v najhujši boj, levite bere, ji hrbet kaže ter nasprotni stranki v roke seže, potem mora ta stranka v likvidacijo stopiti, če tega moža kot kandidata za poslanstvo stranke v poštevm jemlje. Kaj bi svet sodil o dolenjskem meščanstvu, ako bi Šukljeja po dogodkih avgusta meseca brez-pogojno kandidiralo, mu pustilo popolnoma „prosto roko“? Vsaka stranka na svetu bi v takem slučaju vprašala bivšega poslanca po njegovem političnem veroizpovedanju. Izjema je le tedaj mogoča, če se ima opraviti z možem, ki sploh ne more imeti prepričanja, kakoršnih imate nekaj vi, klerikalci.

No, in to so storili volilci v Krškem, Črnomlju, v Novem mestu, volilci družih mest pa so rekli: mi zdaj ne letamo za njim, naj pride sam in naj pove, kako stoji z našo stranko. Šuklje je možko po-

stopal. Na vprašanje, če še stoji v naši stranki, je odgovoril, da odklanja kandidaturu od naše stranke, in da sploh ne sprejme mandata.

Zdaj, ko je postalo očitno, da Šuklje ne misli več na kandidaturu, in da ne mara mandata, ker mu ga volilci nečejo dati brez-pogojno, on pa ne more in neče samega sebe zavrniti, zdaj je pricapljal „Slovenec“ in začel kovati v zvezde onega istega Šukljeja, katerega je toliko časa obiral z vso, samo njegovi stranki lastno hudobnostjo. Rad bi ujel Šukljeja za svojo stranko, meneč, da je tudi Šuklje taka breznačajna cunj, kakršnih je v klerikalni stranki vse polno.

Pri tem naivno-neumnem manevru je pa „Slovenec“ storil važno pripoznanje. V navedenem članku piše: „Obžalujemo, da ga je (Šukljeja) v njegovem nastopu proti Šusteršiču predvladala osebna nevolja tako, da je postal oseben ter žalil moža, ki se je ustavil njegovim zmotam. Toda človek je človek, in uverjeni smo, da je ona zadeva mej njima že davno poravnana.“

Farovško srce — česa želiš še več! Mi sicer še ne verjamemo, da bi bil Šuklje že segel dr. Šusteršiču v roko, da sta postala prijatelja, kakor zatrjuje „Slovenec“, ker imamo o Šukljeju preveč dobro mnenje, ali v tem tiči dokaz, da mej Šukljejem in Šusteršičem ni nobene načelne razlike več, a če je tako, nam pa slavni junaki okrog „Slovenca“ odgovorite, ali so dolenjski volilci prav ravnali, kakor se spodobijo poštenim možem, ali ne?

Hvala vam za to odkritosrčnost. Torej clara pacta, boni amici in mi dolenjski volilci smo možje in si poiščemo drugega kandidata, četudi nam je za Šukljeja žal.

Nehvaležnost! Kje ste še slišali, da se dobi v političnem in v strankarskem boju kaka hvaležnost! Ali mar pri vas, klerikalci? Dr. Papež je bil prvi in dolgo časa jedini posvetnjak-akademik, ki je vaši stranki pripadal; vse grenkosti tega pristopa je potrpežljivo nosil, a postavili ste ga v kot, dasi vendar še vedno vašo glorio poje. V. Pfeifer se je žrtvoval; podpisal je, kar ste hoteli, in danes ga, kadar ste med seboj, postavljate v nič tako, da

je sramota, in prosite Boga, da ga k sebi vzame.

Pa dolenjski meščani smo Šukljeju vendar hvaležni, če smo zdaj tudi z njim navskriž. Vi klerikalci ste njemu kot mlademu človeku kradli njegovo poštenje in trgali njegovo ime na cunje. Mi smo stali v najhujših borbah ob njegovi strani, žrtvovali dosti denarja in tudi časti, ker vi, katoliški poštenjaki, ste nas vlačili teden za tednom po farovski gnojnici 16 let smo mu bili zvesti, in ko nam je pred 4 leti pisal, da ne more v danih razmerah nič za nas storiti, volili smo ga vendar, dobil je toliko glasov, kakor še nobeden kandidat. Če bi prišla vaša katoliška volja do veljave, uničen bi bil Šuklje pred 16 leti in težko, ali nikoli bi se ne bil povzdignil tja, kjer je danes. In povzdignil se je vsled naše zvestobe in enerzije.

Šuklje to dobro ve, on pa tudi ve, da kraj vse hvaležnosti za njegove zasluge ne more več biti naš zaupnik. Grdo bi bil ravnal, ko bi nas bil kako diplomatično varal. Tega ni storil. Grdo bi pa tudi ravnal, ko bi se postavil v boj proti nam. On ve, koliko žrtve, koliko dela nas stane disciplina pri volitvah. On ve, da vi, klerikalci na primer metliške meščane in obrtnike s konsumom gospodarsko uničujete, on ve, da bi on najmanj smel provzročiti boj s tremi kandidati, ker bi s tem le oškodil svoje nekdanje najboljše politične somišljenike, svoje najboljše, najzvestejše prijatelje od nekdaj. On bi grdo, nehvaležno ravnal, ako bi nas postavil v boj proti dvema frontama. (Vi klerikalci tudi kandidirate svojega v naši mestni skupini.) Zmagali bi mi tudi proti dvema frontama pri prvi volitvi, toda vse to bi stalo toliko truda in drugega, kakor skoraj Šukljejeva prva izvolitev pred 16 leti. Tako se Šuklje gotovo ne poslovi od nas. — Vi, katoliški duhovniki, ste prežali na to, da se komu mej nami posreči, pripraviti tak boj. — Vi ste že likof pili na to, da dobite pri bodočih volitvah dolenjska mesta v svoje kremplje. Od tod te solze, te krokodilske farovške solze, ki jih je „Slovenec“ točil, da bi Šukljeja kaptiviral. Pa ne pojde. Vaši računi se izjalové, ostane samo stud pred vašimi krokodilskimi solzami.

LISTEK.

V prijateljevi hiši.

Italijanski spisal Enrico Panzachi.
(Konec.)

Ozrl se je v zrcalo, kar ga je napotilo, da je primerjal svojo podobo v steklu z grofovo, in zdelo se mu je, da se zadnja bolje in pravše ujema ter bolje pristojna lični postavi njegove žene, nego njegova. Čemu si je mislil oba skupaj, ko vendar nista imela drug poleg drugega ničesar opraviti?

„Že dolgo nisem več vaju, ostajati ponoči pokonci,“ si je rekel odvetnik. „To razburja živce in provzroča različne zmedene misli.“

O spanju pa vkljub temu ni bilo govora, in skušal se je razvedriti s tem, da je natanko pregledaval podobe, orožje, majolike in druge malenkosti. Potem so prišli na vrsto albumi, katerih zadnji je bil vezan v moder baržun z zlato zapono, in v katerem so bile samo ženske. Odvetnik je bil uverjen, da najde v njem tudi sliko svoje žene, in zagnal je album jezen od sebe, ko je prišel do zadnjega lista, ne da bi se bilo uresničilo njegovo pričakovanje.

Kje je slika, katero je podarila grofu pred nekaj tedni v njegovi prisotnosti? Zakaj je ni tu mej družimi? Ako je spravljena posebej, ločena od družih, tedaj mora biti zanj posebnega pomena! Odvetnik je mislil na vsa skrivališča, kamor bi človek skril podobo ljubljene žene, katero hoče odtegniti pogledom nepoklicanih. Prebrskal je vsa predala in omare, ki so bile vse odprte, vse kote sobe, toda zaman! Brez dvombe, Salerni je nosil sliko pri sebi, kje bi sicer mogla biti? Odvetnika se je polastila besnost, se bližajoča jeza, in napadel bi bil grofa ter preiskal njegove žepe, ako bi bil tu.

Tako sta minuli dve uri, bilo je že precej časa dan; v sobi pa je vladala še vedno tema in tihota noči. Odvetnik je sedel nepremično, v stanju tope omotice, nezmožen urediti divje misli, katere so se križale v njegovih možganih, v kako celoto. Poslušal je napeto, na kaj, sam ni vedel, toda čuti ni bilo drugega, nego vrtnanje kukca v kakem delu hišne oprave. Mahoma se mu je zdelo, da se je vse okrog njega oživilo. Povsod je šumelo in šepetalo, v kotih, za podobami in pod posteljo, in zdelo se mu je, da čuje vmes glasove, ki so se porogljivo smejali in hehetali.

Siloma se je osvobodil tega stanja mej dremanjem in bdenjem, in začutil je, da je v sobi skoro dušljivo; navdala ga je živa potreba po svežem zraku. Dvignil se je ter odprl oboknice. Luč že visoko stoječega, svetlo žarečega se solnca, hladni jutranji zrak in veselo cvrčanje vrabcev, vse je hkratu prihitelo v sobo.

Brez suknje, kajti dalje se ni slekel, se je naslonil odvetnik čez okno, in od hipne premene zaslepljeno oko mu je krožilo po prostranem vrtu na zadnji strani palače. Radosten mir je počival po naravi, katera se je šele pred nekaj urami zbudila iz svojega spanja. Tam, precej blizu, je videl obzorje meječo vrsto gričev, opazil je tudi sredi pobočja mej zelenjem dreves svojo vilo z daleč naprej štrlečo streho, z blede rožnatim zidovjem in z zaprtimi oknicami.

Tam je počivala ona, pač ne sluteča, kako neumne misli so ga mučile, in kako strašno noč je prebil radi nje! Kakor s pomočjo čara je nakrat izgubil iz njegove duše ves strah, bojazen, skrb, in živelo je v njej samo še hrepenenje, hiteti k njej, ukrasti se tiho v spalnico, jo s poljubom zbuditi, šepetati jej v uho cel svet najnežnejših besed ter čuti z njenih usten one

sladke besede, ona zatrjevanja, katera so že večkrat kapljala kot hladeči balzam v njegovo, od temnega suma prenapolnjeno srce. Proč od tu, iz teh prokletih prostorov, kjer se mu reži Gorgonina glava s svojim bulječimi, zelenimi očmi nasproti... proč, kakor hitro mogoče!

Hitro je pomočil svoj obraz v mrzlo vodo ter si uredil svoje zmedene lase. Hotel si je ravno obleči suknjo, ko je začul v sosednji sobi lahne, urne korake, kateri so se ustavili pred vratmi. Takoj potem je nekdo lahko potrkal. Hitel je odpreti vrata in stal je nasproti — svoji ženi, katera je po njegovem pogledu obledela in se nezavestna zgrudila na tla.

Sekundo poprej jej je oko še radostno žarelo, vesel nasmeh je krožil okrog njenih usten. Tudi ona je imela namen iznenaditi nekoga, ki se tega ni nadejal!

„Mikrokosmos“.

Češki spisal Avg. Evg. Mužik.

Zmrzle cvetke.

Ponoči je bil prvi ostri mraz, in zjutraj, ko smo vstopili na vrt, smo našli tam cvetke, pozne, poslednje ovetke zmrzle. So se li zakasnele v svojem razcvetu ali

Važna kazenska obravnava v Gorici.

V soboto smo sporočili, da bo v ponedeljek dne 15. t. m. v Gorici kazenska obravnava proti g. A. Gabrščeku, in sicer radi hudodelstva izsilovanja z nevarno grožnjo. Prvi voditelj narodno-napredne stranke, dr. Tuma, je že sedel 1. t. m. na zatožni klopi, kakor smo sporočili; včeraj je bil na vrsti drugi mož naše stranke, — a v obeh slučajih na ovadbe in zahteve klerikalne garde, na čelu jej — dr. Anton Gregorčič.

Nekaj podobnega ne pozna kmalu politična zgodovina naša. Zato je posebno včerašnja obravnava nekak monstrum naših specialno slovenskih razmer. Po naših informacijah je bil povod tej obravnavi tale:

Znano je, da si je postavila klerikalna stranka na Goriškem za *conditio sine qua non* svojemu obstanku — moralno in materialno uničenje obeh prvakov naše stranke. Ako bi se klerikalcem to posrečilo, bi jim bila zmaga gotova na celi črti. — V ta namen so bili vpriporjeni vsi tisti osebni napadi na dr. Tuma in Gabrščeka; ne jedne poštene dlake niso pustili na njiju koži.

Posebno hudo na želodcu jim je seveda A. Gabršček, ki ima v svojih rokah jedno najlepših tiskarskih podjetij ter ugledna lista „Soča“ in „Primorec“, ki sta ostala važen faktor vkljub vsej klerikalni gonji proti njima. Spretno vodstvo teh podjetij je pač najtrdnjša podlaga naši stranki na Goriškem. To pa je bilo treba uničiti na vsak način, in seveda z obrekovanjem o vsej Gabrščkovih preteklostih.

Ko je „Gorica“ obdelala Gabrščeka že nešteto krat od vseh možnih strani, je izjavila v neki številki, da ga končno zgrabi tako temeljito, da se ne izmuzne več. In vsi smo pričakovali, kaj neki pride še tako groznega.

Ali prišlo je! Dne 2. aprila je priobčila „Gorica“ članek, ki je Gabrščeka naravnost dolžil — ponesrečenja v „Goriški ljudski posojilnici“. Ta članek se je nanašal na dobo l. 1896. in 1897., ko je bil Gabršček denarničar. In javna tajnost je bila, da si je neki bivši uradnik dovolil marsikake manipulacije, ki so vse pod kazenskimi paragrafi. Ali reči se je potlačila s tem, da je bil uradnik odpuščen, konfiskovana mu je bila kavoja, in g. Gabršček je moral še ob izročitvi blagajne drugim rokam določiti še 126 gl. iz svojega žepa, da je blagajna od govarjala vsem knjigam. Gospod Gabršček ni bil odgovoren za oni primankljaj, ali hotel je izročiti blagajno v redu. Pozneje je dobil ves ta denar — povrnen.

To dejstvo je izrabila „Gorica“ s satan-sko zlobo za naskok celó na osebno poštenje Gabrščkovovo. Storila je to s stoično mirnostjo v članku, ki je moral zbuditi v vsakem čitatelju sum ali celo vero, da je Gabršček res čisto navaden slepar. — Dostavljamo že tu, da se je storilo to vedoma in hoté, kajti resnica je dobro znana vsem korifejam okoli „Gorice“. Ali ti klerikalni poštenjaki so povili svoje zlobne dolžitve v take fraze, da bi se v slučaju potrebe

morda namenoma izbrale ono dobo, ko se le še trde in nedišeče georgine, in še te s slabim uspehom zamorejo upirati jesenskemu mrazu?

Zmrzle cvetke! Ožgane, vele in strte vse obenem. Na tisoče drobnih kristalnih kapljic kot zmrzlih solz visi na vsakej. Ne potešijo srca nikogar, ni jim dano, da bi navajale mlada prsa do sladkih vzdihov, milih spevov in ognjene himne — dražestne deve si ne zatikajo njenih cvetov kot srčnih plamenov na razvneti svoja prsa v simbol prve svoje silne strasti življenja — zmrzle... Tudi niso odcvetele starim niti razmetale po vetru odpadlih svojih lističev — prah in pepel prešlih krasnih dolgih dnij... Še stojé vedno na steblih v mrzlem vzduhu, na steblih kakor včeraj, cele, a vendar že uničene, neodtrgane, a vendar mrtve.

Tako potujejo v svetu mrtva srca živih bitij, h katerim ni stopil nikdo, dokler so plala in se nudila v ljubezen in burno objemanje... Neodtrgana od nikogar v mladosti, ne dočakavši starosti v svojem prvem vsplamtenju splahetla so ta srca v poznem spoznanju zastoj od neupokojljivega hrepenenja, in le drobne, goste solze jih pokrivajo neprenehoma kot trdi kristali, ki se nikdar ne raztopé...

lahko izgovarjali, češ: Bog ne daj, da bi mi očitali kaj nepoštenega, hoteli smo le konstatovati neke nereda v posojilnici, ko je bil Gabršček denarničar. In tako so se pozneje tudi res izvijali.

Kdo ne ve, da je Gabršček po svojem delovanju kot urednik, politik in najpogostejši naš založnik jako znana oseba, ne le po celi Sloveniji, marveč povsod po slovenskem svetu, kjer se količkaj zanimajo za Slovence. On je v najožji zvezi s slovenskimi in slovanskimi politiki in književniki. Moremo si torej misliti, kako neizmerno ga je užalilo to najgroznejše vseh obrekovanj. Naravno, da je moral iskati hitro zadoščenja.

V „Soči“ 5. aprila je priobčil poziv na poglavarja pri „Gorici“, dr. A. Gregorčiča, naj mu da takoj popolno zadoščenje, dostavivši, da mu je v slučaju potrebe v posojilnici vsa resnica na razpolago.

Zdaj pride — zločin!

Gospod Gabršček je mislil, da je dr. Gregorčič ohranil vsaj toliko poštenja, da ne bo trpel v svojem listu tako nečuvenga obrekovanja, in to moža, ki se je zanj nad devet let bojeval in — žrtvoval. Pisal mu je še pismo tega obsega:

Pustivši na stran strankarstvo,apelujem danes na Vašo vest, na Vašo duhovsko čast, da daste mojemu tako stransko žaljenemu poštenju popolno zadoščenje. Nočem tirati dalje v nesrečo itak dovolj nesrečne rodbine... (t. j. onega uradnika. Op. uredn.), ali Vam je na razpolago v posojilnici vsa resnica.

Va to sledi dostavek:

„Ako tega ne storite, me pritrirate v položaj, da pozabim na svojo rodbino in si poiščem zadoščenja sam“.

To je Gabrščkov — zločin. Tako ostudno obrekovanj mož je storil v obrambo svoje časti tak zasoben korak, da bi prišel hitro do zadoščenja, kajti sodna pot je — dolga.

Dr. Gregorčič pa ni čutil potrebe, da bi dal krivico popraviti v svojem listu, pač pa je to pismo poslal državnemu pravdnistvu z ovadbo, v kateri je slikal svoj grozni strah pred Gabrščekom; zahteval je celo, naj se Gabršček takoj — zapre pod ključ.

Ta pobožna želja se mu sicer ni izpolnila, da bi vriskala klerikalna svojat, ali pričela se je takoj kazenska preiskava. Državno pravdnistvo pa je po končanem zaslišanju — ustavilo daljše postopanje.

Dr. Gregorčič še ni miroval. Podal je novo ovadbo, in zahteval je celó od višjega državnega pravdnistva v Trstu (— in pri namestništvu nič?! —), naj se preiskava zopet otvori. Navel je celo vrsto prič, najhujših klerikalcev, ki dokažejo, kako opravičen je bil njegov strah, da se je bal za svoje življenje itd. itd.

In dosegel je! Državno pravdnistvo je podalo obtožnico radi tistega dostavka — in radi tega „zločina“ je sedel včeraj g. Gabršček na zatožni klopi. Uresničil se je rek tistega slovečega državnega pravdnika, ki je dejal: Prinesite mi od kogarkoli pet pisanih besed — in jaz ga spravim na vislice.

Daljši komentar si pridržujemo za prihodnje dni. Za danes konstatujemo le, da se klerikalcem niso izpolnile pobožne želje, nego da je bil g. Gabršček pri včerašnji obravnavi popolnoma oproščen.

V Ljubljani, 16. oktobra.

Dr. Herold o položaju.

Odlični član mladočeške stranke dr. Herold bo slavil 22. t. m. svojo petdesetletnico. Razna društva in zastopi kakor tudi mladočeška stranka priredi Heroldu tega dne velike ovacije, saj je pa Herold v istini med najmarkantnejšimi in najdelavnejšimi, hkratu pa najuglednejšimi češkimi politiki, ki uživa ugled ne le doma in med Slovani nego tudi med Nemci ter celo onstran avstro-ogrskih mej. Dr. Herold je imel 14. t. m. v Chrudimu volilni shod, na katerem je govoril o položaju ter o bodoči taktiki Čehov. Dejal je, da so ostali Čehi svojemu državopravnemu programu vedno zvesti, a da ga tudi poslej ne bodo opustili, nego zahtevali vedno, da dobi češčina v čeških deželah ono mesto, ki jej gre. Ako bo de trajal sedanjí politični položaj dalje, se drž. zbor sploh ne snide. Poslanci češkega naroda pa morajo združiti vse svoje duševne in telesne moči ter, če treba, braniti svoje pravice s telesno silo.

Čemu je Milan prišel v Bukarešt?

„Moskovskija Vjedomosti“ poročajo, da je preiskava gledé umora rumunskega profesorja Mihajleanuja dognala, da je bil Milan v zvezi s Saratovim, predsednikom makedonskega komiteja v Sredni, ki je namerjal atentat na življenje Aleksandra srbskega. Milan je došel v Bukarešt prosit, da bi se njegovo ime javnosti ne imenovalo. Toda akoravno je justičnemu ministru Majoresku naštel vse zasluge, katere si je bil pridobil na Balkanu kot agent trozveze, justični minister niti slišati ni hotel, da bi se kaj zatajilo. Milanov sorodnik Aleksander Cartargi je odločno odklonil, da bi bil advokat „komplotista“ pred Carpovo vlado. V svojem obupu se je obrnil Milan do avstrijskega poslanika Pallavicinija, a zopet brez uspeha. Videč, da je vse zaman, se je odpeljal iz Bukarešte k svojemu madjarskemu čestilcu grofu Evgeniju Zichiju, čegar omračeni možgani smatrajo Milana za „največjega svetnika“ naroda srbskega.

Vojna na Kitajskem.

Med Kitajci se širi vedno bolj velika nezadovoljnost s sedanjo dinastijo. Ustaja proti cesarski družini Mandžu dobiva vedno resnejši značaj. Zlasti v južnih pokrajinah Kitajske so se postavili boksarji prav odločno proti cesarskim četam. „Morning Post“ poroča iz Šanghaja: Ustaja v Kwantungu je obrnjena proti dinastiji, ustaja v Kwangsi pa proti ondotnim oblastim. Nobena obeh pa ne proti tujcem. Ustaja v Szečuanu je izključno vladi sovražna. Tudi gibanje v pokrajini Yangtse je naperjeno proti dinastiji. V resnici meri vse gibanje po vsem Kitajskem na to, da se vrže dinastija Mandžu s prestola. „Daily Telegraph“ pa poroča: Ustaši v Kanguwei, ki so dinastiji sovražni, so cesarske čete blizu Huichtowa porazili. Nad 60 cesarskih vojakov je bilo ubitih, drugi so bežali. Ustaši so zasedli več krajev, a ne plenijo ter niso porušili nobene kapele in nobene misijonske hiše. Ustaši zagotavljajo, da je njih edini namen, odpraviti sedanjo dinastijo. „Frankfurter Zeitung“ je dobila iz Šanghaja poročilo, da se je namerjal na cesarja Kwangsu na poti v Singanfu atentat. Morilca, ki je bil boksar ali — kakor trdijo drugi viri — vojak, so obglavili. Cesarski dvor je v Pingtangu, 200 milj od Taynenfua. Grof Waldersee je šele včeraj zapustil s svojim štabom Tientsin in odpotoval v Pekin.

Dopisi.

Iz Trsta, 15. oktobra. Občni zbor političnega društva „Elinost“, ki se je vršil v nedeljo, je bil veleimpozanten. Vkljub slabemu vremenu se je zbralo okoli 1000 ljudi. Zanimanje je bilo v obče živahno. Govorili so: Dr. Rybač, Spindčič, Kompare in drugi. Spindčič o položaju ni mogel posebnega povedati, ožigosal je pa katoliško narodno stranko ter je rekel: prav je, da je obsedel Dipauli med dvema stoloma, ko je bil tako neodkritosrčen, in bi si bil lahko vzgogil zaupanje med svojimi volilci, ko bi bil odločen. Povdarjal je, da bi bilo že jedno ali drugo ministrstvo poiskalo Belkredijeve naredbe, ki so bile jedino pravične, in jih izdalo sedaj v prenovljeni izdaji. Žel je obilo pohvale. Dr. Rybač je govoril o predstojećih volitvah. Vladi je povedal, kar se je dalo. Policijski nadkomisar ga je ustavil v govoru, ker je posegel v nedovoljene strune. Briljanten je bil posebno govor istrskega slovenskega poslanca Kompareta. Rekel je, da se ne boji ukorov ni od zgoraj ni od zdo-laj. Vidite me — je dejal — v duhovski obleki, toda kar se sedaj godi v naših škofijah, to je že preveč. Naše ljudstvo je zatirano od povsod. Tuji ljudje, ki niso izvršili ni jedne srednje šole na Avstrijskem, se sprejmejo v semenišča, naši, ki so se izkazali z vsemi spridevali, se prezirajo. Škofu Šterku je bil protikandidat italijanski podanik, in malo da ni prodril s protekcijo vlade. Kreditni fond istrski izrablja se našemu ljudstvu v pogubo, da se ljudstvo izsesava. Italijanom se izposoja po 4%, da ti zopet posojajo ta denar ljudstvu po 14%. Končni povdarek njegov je bil: Mi se bomo krepko borili za pravo in blagor našega ljudstva, in če nas ne bo hotel ne Dunaj ne Rim, vsprejme nas že kdo drugi. Komparetov govor, ki je bil jako obširen, je bil najznamenitejši in je naredil največji utis. Aplavz, ki je sledil temu govoru, je bil

brezkončen. In bil je zaslužen, kajti odkrito nam je bilo mnogo mnogo posebno iz škofije Poreške in persifiran je bil izrek (namreč škofije tržaške) „zaradi ljubega miru“. Tudi zaključek predsednika Mandića je bil impozanten. Če nas vi nočete, naj nas drugi okupirajo. Splošen vihar. Takega zbora ni imelo še društvo Elinost. Proglasei so bili kandidatom V. kurije za Trst in okolico dr. Rybač, za Istro dr. M. Laginja. Stenografični govori se ne bodo objavili, ker bi bili desetkrat zaplenjeni.

S Štajerskega, dne 15. oktobra. Volilno gibanje je v polnem teku, kmalo se začne pravi volilni boj. A letos bo prvokrat boj v slovenskih vrstah. Vse kaže, da hoče duhovščina zvesta svojemu, iz Kranjskega importiranemu načelu, da proti duhovnikom ne sme biti nikdo voljen, nam vsiliti svojega kandidata. Pri zaupnem shodu v Celji se je že pokazalo, da želi velika večina volilcev za poslanca v V. kuriji Dragotina Hribarja, katerega je že pred tremi leti proglasilo slovensko politično društvo kandidatom za V. kurijo. A vkljub tej odločno izraženi volji večine zaupnikov se glasilo mariborskih rudečkarjev vendar ni hotelo udati in ščuva na nesramen način proti Hribarju. Kaj li imajo mariborski rudečkarji iskati in zapovedovati v celjski skupini V. kurije; oni vendar niso volilci v tej skupini! Pustite nam to skupino pri miru!

Toda namen nam danes ni, zavračati vsiljivost in gospodstvoželjnost mariborskih Tudislovencev; mi hočemo danes jasno in glasno, pa sine ira et studio povedati, zakaj smo za Hribarja in proti Žičkarju. Hribar bil je že pred tremi leti od naših voditeljev proglašen kandidatom. Naši voditelji poznajo Hribarja po njegovem 10-letnem prezaslužnem in uspešnem delovanju. Hribar je sila podjeten, neumorno delaven in požrtvovalen narodni bojevnik. Zgodovina „Domovine“ in njenega trpljenja govori več, kot bi mi mogli povedati; v „Domovini“, tem priljubljene glasilu spodnještajerskih Slovencev, zrcali se — Dragotin Hribar. „Domovina“ je najboljšje priporočilo za — Dragotina Hribarja. O Hribarju pričakujemo, da bo neustrašeno, neizprosno in brezobzirno zastopal naše narodne težnje; njegova toliko preganjana in z velikanskimi žrtvami vzdrževana „Domovina“ nam jamči za to. A kako je z Žičkarjem? Nikdo mu ne more odrekati izredne delavnosti in narodne navdušenosti ter srca za kmečko ljudstvo. Mnogo zaslug si je on pridobil kot poslanec. A dandanes možje kakor Žičkar niso za državni zbor, osobito ne za V. kurijo, ki je vstvarjena v prvi vrsti za obrtnike in delavce. Potrebe kmet-skega ljudstva pozna Žičkar; o potrebah obrtnikov in delavcev pa se mož še ni zadosti poučil. Pač pa je Hribar kot delavec, obrtnik in trgovec kakor vstvarjen za V. kurijo, ki je namenjena ljudem njegovega stanu. Da pa Hribar razumeva tudi potrebe in težnje kmet-skega ljudstva, to nam pričuje njegovo dosedanjé delovanje in izvrstno urejevana njegova „Domovina“, ki v stalni rubriki strokovnjaško in polna ljuheznosti do kmet-skega ljudstva razpravlja kmet-ske zadeve.

Dalje: Žičkar je bil dober poslanec. Da pa bo tudi v prihodnje, za to nimamo nobenega jamstva; baš nasprotno, razna dejstva zadnjih časov nam vsiljujejo bojazen, da duhovnik ne more več biti pravi narodni zastopnik. Časi, ko so stali duhovniki pri nas v prvih vrstah narodnih bojevnikov, ko so nevstrašeno nosili prapor narodne odločnosti, so — mnuli. Danes stoji štajerskim duhovnikom na čelu mož, ki je tudi bil nekdanj odločen narodnjak, ki pa je potem vrgel narodno mišljenje v stran in je sedaj le pokoren hlapec vlade. Danes narekuje našim duhovnikom narodno in politično mišljenje in postopanje škof Napotnik, tisti Napotnik, ki je ves slovenski narod na Štajerskem do dna srca užalil s svojim postopanjem povodom Slomškove slavnosti v Ponikvi, tisti Napotnik, ki je imel prvi osebno, narodno in cerkveno dolžnost, udeležiti se slavnosti v čast svojemu predniku, ki pa je to slavnost ostentativno ignoriral in jo proglasil za „preveč — narodno“. Ne svojemu prepričanju, nego poveljem svojega škofa morajo dandanes biti naši duhovniki pokorni, in znano je, s kako kruto roko drži škof svoje duhovnike in njih narodno mišljenje k tlom. Javna taj

nost je, da je Napotnik ukrotil „hudega“ Gregorca, javna tajnost je, da je isti Napotnik tudi Žičkarju letos ustavil agitacijske volilne shode. Zaslužil si je škof Napotnik že veliki križec Franc Jožefovega reda; a to mu še ne zadostuje. On si hoče še več zaslužiti: Tužne perspektive za poslanca duhovnika. Klobuk doli pred Žičkarjem; a on ni svoj lastni gospod, on mora škofa ubogati. Ta odvisnost pa mora našim narodnim težnjam biti v veliko škodo. Škofov izrek, da so Slomšekove slavnosti „preveč narodne“, je že obrodil sadove. Nebroj takih slavnostij se je že praznovalo; a v Žalcu so Slomškovu slavnost prepovedali. Zakaj ne? Saj sam škof perhoreseira slavnosti na čast prvemu lavantinskemu škofu! In tako bo škofovo hrepenenje po vladini milosti in po odlikovanjih še dalje oviralo naše duhovništvo v narodnem delovanju. In naj bo duhovnik poslanec še tako odločen, prva avtoriteta mu je in mora biti škof; na njega se mora vedno in povsod ozirati. Mi pa potrebujemo kot poslance le take moše, katerim se ni treba ozirati na nobeno stran, le na narod. Takšen mož je Hribar; on je neodvisen. Žičkar pa je odvisen od svojega škofa, tistega škofa, ki v svojem uradu in s svojimi duhovniki nemški uraduje, tistega škofa, ki ne časti narodovega ljubljence, velikega Slomška, in tistega škofa, kateri ne more odločnega duhovnika — politika trpeti, ker mu je — napoti pri njegovem teženju za visokimi odlikovanji.

Dr. P. S.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 16. oktobra.

— Zakaj dr. Tavčar ni sposoben za državnega poslanca? Naznanilo, da je dr. Tavčar oglasil svojo kandidaturo za državnoborski mandat ljubljanskega mesta, je zadelo naše klerikalce kakor strela z jasnega. Razumemo njihov strah in zato tudi razumemo, da bi radi dali vse tiste tisočake, ki so jih dobili za časa potresa za podporo ljubljanskim prebivalcem, kateri pa se izginili brez sledu, ako bi mogli prepričati izvolitev dr. Tavčarja. Ker pa dr. Tavčarju ni lahko priti do živega, bi klerikalci radi volilce preplašili, češ, dr. Tavčar ni sposoben za poslanca, ker je — čujte in strmite! — že ministrskega predsednika napadel! Klerikalci smatrajo samo take ljudi za sposobne, ki imajo svet strah pred vsakim ministrom, le take, ki umirajo pred ministri same ponižnosti in udanosti. Kdor si upa tudi ministru zobe pokazati, kdor se zaveda, da ima kot ljudski zastopnik dolžnost, nastopiti, če treba, tudi proti ministrskemu predsedniku, tisti po klerikalnih nazorih ni poklican za poslanca. Klerikalci se tudi ravno po tem, zakaj poslali so v državni zbor same take moše, katerim se kar blače tresejo, če vidijo kakega ministra, mej njimi je tudi mož, na katerega je neki minister, ko je v tretje prišel k njemu, zarenčal: „Kaj pa že spet hočete?“, na kar se je ta poslanec tako prestrašil, da je jecljaje prosil odpuščanja, da je ministra nadlegoval in jo je potem hitro odkuril, ne da bi bil kaj opravil. Če boče kdo izvedeti ime tega hrabrega poslanca, naj potrkaj pri dr. Žitniku. Narodno napredni volilci se pa lepo zahvaljujejo za take klavrne junake in je pri njih očitjanje, da se kdo upa tudi z ministrskim predsednikom primerno zaropotati, le priporočilo.

— Liguorijanska morala. „Slovenec“ bi rad utajil naše razkritje, da je škof po Dolenjskem agitiral, v tem, ko je v svojem listu naznanil, da je odpotoval „na oddih“ na jug. Škofov list, ki sicer nima prav nobenega stida in je laži tako vajen, kakor cigan mraza, se to pot ni upal na ravnost prerekat naših podatkov o škofovem potovanju po Dolenjskem — saj je v Krškem, v Leskovcu, v Novem mestu itd. na stotine ljudi, ki so minoli teden škofa videli na svoje oči — in zato skuša svoj namen doseči z zvijačo. V včerajšnji svoji številki piše: „Presvetli knezoškof dr. Jeglič se je v soboto v spremstvu g. dr. E. Lampeta pripeljal na otok Krk obiskat biskupa dr. Mahničja. „Slov. Narod“ pa zatrjuje, svojim bralcem, da presvetli po Dolenjskem agituje za državnoborske volitve“. Kako premeteno! „Slovenec“ ne taji direktno, da je bil škof v tem času, ko je naznanil, da gre na oddih na jug, pa do sobote, na Dolenjskem, zasukal je pa notico tako, da morajo njegovi bralci mi-

sliti, da smo mi poročali neresnico. Ta notica nam kaže, kako temeljito so „Slovenčevci“ preštudirali svojega Liguorija. Ta sveti Liguori uči, da je dovoljeno po krivem prisegati z dvoumnimi besedami, in da je dovoljeno po krivem prisegati s tem, da se prikrijejo prave misli (Licet veritate occultare prudenter sub aliqua dissimulatione). Po tem navodilu se je ravnal „Slovenec“ tudi v tem slučaju. Toda mi se ne damo ne ujeti niti sumničiti in zato pozivljamo kanonika Kalana, naj, če se upa, jasno pove, če je bil škof v rečenem času na Dolenjskem ali ne. Potem bomo govorili dalje, a pripravljen naj bo, da mu bomo usta pošteno zamašili.

— Čuden časten meščan. V knjigi „Hof- und Staatshandbuch“ za leto 1900., ki ga je izdala c. kr. dvorna in državna tiskarna na Dunaju in ki, kakor je znano, navaja vse člane Najvišje cesarske rodivine, kakor tudi vse uradnike in druge javne funkcionarje z njih službami in dostojanstvi v naši državi, je na str. 415 naveden tudi g. baron dr. Benno Possaner v. Ehrenthal, c. kr. višji finančni svetnik v Korneuburgu, ki je, kakor smo že poročali, tudi kandidat za mesto finančnega ravnatelja na Kranjskem. Poleg drugih dostojanstev stoji pri njegovem imenu, da je „erblicher Ehrenbürger von Laibach“. Kolikor je nam znano, je bil pač Possanerjev stari oče častni meščan ljubljanski, ker si je pred več nego šestdesetimi leti kot okrožni komisar pridobil zaslug za olupšavo okolice ljubljanskega mesta s tem, da je dal napraviti pot iz Ljubljane skozi podturenski gozd na Spodnji in Zgornji Rožnik in da je napravil tudi takozvano „večno pot“ okoli Rožnika. Ali njegov vnuk, ki je menda vendar jurist, bi moral vedeti, da častno meščanstvo ni dedno dostojanstvo in da statut nobenega avstrijskega mesta ne pozna takega dednega častnega odklona. Čudno je tudi to, da se je ta „erblicher Ehrenbürger von Laibach“ prikazal še le v zadnjem času „Hof- und Staatshandbuchu“, odkar se je raznesla govorica, da bi g. baron Possaner rad prišel na odlično mesto v Ljubljani starejši letniki te knjige ga pa še ne poznajo. Gospoda župana ljubljanskega, čuvaja pravic našega mesta, prosimo, da pozove g. barona Possanerja, naj dokaže, s kakšno pravico se lasti tega častnega pridevka, in da poskrbi za to, da bo ta „erblicher Ehrenbürger von Laibach“ v prihodnje izginil iz uradne knjige, kakršna je „Hof- und Staatshandbuch“.

— Župnik na Česnjicah mora imeti jako čudne nazore o poklicu učiteljev in o poklicu obrtnika. Mož išče orgljava in cerkovnika in je to gotovo jako mastno službo razpisal v „Slovenec“. Pa ni dovolj da zna dotičnik, ki dobi to službo, samo orgljati, zvoniti in cerkev pometati. Zahtevajo se še druge zmožnosti. Mož mora znati ali otročiče v branji in pisanji poučevati ali pa kako rokodelstvo. Župnik v Česnjicah išče torej mežnarja, ki bo znal ali otroke poučevati ali pa njegove škornje krpati; oboje postavlja v eno vrsto. Morda se mu posreči, da dobi moža, ki bo vse skupaj, orglavec, mežnar, čevljar in učitelj, potem bo imel popolno versko šolo na Česnjici.

— Jour-fixe slovenskega umetniškega društva bo — kakor vsako sredo — tudi jutri zvečer v „Narodnem domu“ na levi strani. Na vspeh: petje in igranje na klavirju. Reditelj g. Cinner. — Danes ob polu 9 zvečer odborova seja.

— Neumno zelotstvo. Pred par dnevi je pisal „Slovenec“: Igra „Sedem gavranov“ je nespodobna, za dijaštvo pa celo pohujšljiva, ker pleše g. V. Housa balet, pri katerem se mu vidijo gole noge. Gospod urednik, ste že čuli, kdaj kaj tacega? Torej se pohujšuje celo občinstvo pri dirki, kjer imajo dirkači gole noge brez trikota. Dijaštvo se pohujšuje pri kopanju. Drugič bodo morali pokriti noge Izveličarja v cerkvi, ki tudi nima nič pokritih.

— Slovenska umetniška razstava ostane odprta do 28. t. m. Odbor umetniškega društva je podaljšal določeni rok v ta namen, da si morejo ogledati razstavo tudi srednješolci in člani ljubljanskih delavskih društev. Za te se je vstopnina znižala na 20 vinarjev. Ako bi se bilo spričo velikega števila delavskih strokovnih, izobraževalnih, pevskih i. dr. društev katero slučajno izpustilo, naj se obrne dotično

društvo na odbor umetniškega društva. Do včeraj zvečer, t. j. tekom meseca (od 15. septembra do 15. oktobra) je posetilo razstavo 3465 oseb. Poprečno je torej bilo v razstavi vsak dan 115 oseb.

— Iz Postojne se nam piše: Dne 13. t. m. se je višjim davčnim nadzornikom imenovanemu gospodu dru. Janku Ponebška izročila čestitka. Podpisani so ne le izključno c. kr. in drugi uradniki davkoplačevalci, nego najodličnejši velemože, posestniki treh okrajev, ki čislajo rečenega gospoda kot vestnega in nepristranskega uradnika.

— Prvi promenadni koncert meščanske godbe. Naša novo-ustanovljena meščanska godba, ki je že pri dosedanjih svojih nastopih pokazala, da je zasnovana na resni, strokovni podlagi, nas je pri nedeljske prvem promenadnem koncertu naravnost rečeno, prav iznenadila. Nastopila je z 22 možmi kot orkester na lok in izvršila ves lepo sestavljeni vspeh tako dovršeno, da je bilo občinstvo kar navdušeno in je to izražalo prav krepko po vsaki točki. Preverili smo se v nedeljo da bode naša godba, ko se popolni še z nekaterimi sedaj še ne zastopanimi instrumenti kos tudi najtežavnejšim nalogam. Da so mej lahkejšimi skladbami že zadnjič bila zastopana tudi težja klasična dela Mendelssohna (Ženitovanjska koračnica), Mozarta (ouverture k „Don Juanu“), daljša ouverture Zajčeva k igri „Graničari“ itd. dela le čast godbi in nje ravnateljstvu. Izvajale so se vse točke pod osebnim vodstvom, g. kapelnika Beniške točno in z lepo uglajenostjo prav umetniško dovršeno. Spoznali smo v nekaterih točkah, da ima godba izborne soliste za flavto („Ljubavna pesem“) krilorig („Lastavica“), klarinet („Graničari“) itd. Razmerje mej godali in trobili je primerno posebno dobro je vplivalo, da poslednja niso bila preglasna in se lepo podrejala godcem, kar bi želeli tudi pri nastopu godbe na sama trobila, kjer so semtertja basi premočni in preglašajo višja trobila preveč. Navzlic primerno malemu številu glasbenikov je bila sonoriteta prav krepka in čvrsta a vender lepo uglajena, kar kaže da je vsak posameznik sodeloval z veseljem in navdušenjem ter je tako tudi na slušalca naredila godba najprijetnejši utisek. Naj bi vedno tako ostalo! Ko se ensemble še malo spopolni in se posamezniki privadijo drug drugemu imeli bomo godbo, ki bode mestu in prebivalcem v vsakem oziru na čast. Kakor že zdaj ni zaostala pri prvem koncertu prav nič za priznano dobro vojaško godbo, tako bode v bodoče še lagleje tekmovala z vsako konkurenco, posebno če jo bode občinstvo zadostno podpiralo. Obisk je bil primeroma prav dober, dvorana skoro vsa zasedena, na galeriji, kjer je marljivi restavrater g. Masaryk predvčerajšnjim postavil dovolj miz, pa je bilo še prostora dovolj. Mnogo tistih, ki so minulo nedeljo provzročili drenj in gnječo, bi predvčerajšnjim prav lahko dobilo prostora, če bi bili prišli. A ni jih bilo — zakaj? — Tako je bil torej umetniški uspeh predvčerajšnjega koncerta prav časten, gromni pa bode gotovo tudi povoljen. Ne moremo si kaj da ne izrečemo tople zahvale ustanovitelju naše godbe, neumornemu g. Pahorju in kapelniku g. Benišku ter podkapelniku g. Majcenju. Na občinstvu in na meščanstvu bode zdaj, da se srečno ustanovljena godba ne samo vzdrži na sedanji stopnji, nego da tudi napreduje na vse strani. — i.

— Kongres proti alkoholizmu vršil se bode o veliki noči prihodnjega leta na Dunaji. Kongres bode svoji nalogi primerno internacionalen, 8. v vrsti doslej sklicanih. Udeležbo se ga učenjaki vsega sveta, pa tudi politiki, socijologi, nacionalni ekonomski, in sploh vsi oni, katerim je na tem, da se rešijo narodi tega zla. Zastopana pa bode na tem kongresu prvič tudi oficijelno Kranjska. Žal da so tudi pri nas tako žalostne razmere, da se imajo poklicani krogi prav resno baviti z vprašanjem o alkoholizmu. Prihodnje dni sestavi se Kranjsko zastopajoči odbor, kateri se udeleži prihodnje leto kongresa. Želeti bi le bilo, da se oni, ki se zanimajo za to pereče vprašanje, celokupno odzovejo vabilom, katere razpošiljata dunajska centrala in konstitucijski odesk te dni po deželi. Pri tej priliki opozarjamo cenjene bralce na razpravo, katero bodemo (ob Kessowitzevem feljtonu) pri našli prihodnje dni v našem listu.

— Tatvina. Policija je zaprla nekega brezposelnega črevljarja Franceta Pojeta, kateri je včeraj zjutraj ukradel v Blumauerjevi gostilni Antonu Pernetu iz Godiča zlat prstan.

— „Ta grenkega“ se je napil neki drvar v žganjski kleti tako, da se je kar valjal po blatu. Ženica je imela usmiljenje z njim in ga je spravila domov.

— Voziček z mlekom je prevrnil neki voznik na Karlovski cesti Mariji Isteničevi. Steklenice z mlekom so se pobile in mleko se je razlilo po cesti.

— Aretovanje. Črevljarski vajenec Jožef Vidmar, ki se je učil pri črevljarskem mojstru Antonu Riznerju v Sevnici in je 5. septembra t. l. od tamkaj izginil, je bil včeraj tukaj aretirani.

— V paviljonu restavracije v „Narodnem domu“ bode sviral jutri zvečer mali salonski orkester iz Opatije. Vstopnina prosta.

* Ropar Musolino je bil l. 1895 radi umora obsojen v ječo za 18 let. Ko se je prebrala obsodba, se je roparjeva mati zgrudila mrtva na tla; njegova sestra pa je umrla kmalu potem iz žalosti. No, ropar Musolino je ostal v ječi komaj dve leti, potem pa ušel. Zapisregel pa je, da postreli vse priče, radi katerih je bil obsojen. Prič je bilo 14, in 24. septembra t. l. je umrla zadnja priča, posestnik Zirelli iz Santo Stephana. Tudi tega je Musolino, kakor drugih 13, ustrelil. S tem je izvršil Musolino svojo prisego docela. A ustrelil je razen teh 14 prič še dva druga človeka, toda le pomotoma. Dopisniku lista „Corriere di Napoli“ je Musolino povedal, da je dotična dva ustrelil pomotoma vsled goste megle, ki nastopa na Aspromonte. Musolino pa je žurnalistu tudi dejal, da mu je za ta dva nesrečneža resnično žal. Doslej je bila razpisana za Musolina nagrada 10.000 lir, poslej pa je vlada nagrado podvojila. Kdor ga ujame ali ustrelil, dobi vsaj 20.000 lir. Kdor pa ujame ali ustrelil kakega njegovega tovariša, dobi 5000 lir. Vzlic temu pa Musolinu v Kalabriji ne stori nihče nič, nasprotno, ljudje so prepričani, da je bil l. 1895. Musolino po nedolžnem obsojen in da je storil čisto prav, da je postrelil priče! Saj se je s tem maščeval za izgubo matere in sestre.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 16. oktobra. Dipauliju se je v nedeljo na shodu v Briksenu jako slabo godilo. Dipauli je imel na tem shodu velik govor, v katerem je mej drugim opozarjal na nesoglasje, da se je škofom iz kabinetne pisarne prepovedalo politiziranje v tem ko se semeniškim profesorjem (Dipaulijev največji nasprotnik je semeniški profesor dr. Schöpfer) ni prepovedalo. Vzlic vsem naporom Dipaulijevih prijateljev je shod z večino 3 ali 4 glasov odklonil Dipaulijevo kandidaturo.

Praga 16. oktobra. „Katoličké Listy“ javljajo, da postavijo češki klerikalci in krščanski socialisti v vseh okrajih na Češkem svoje posebne kandidate.

Praga 16. oktobra. Iz Klatova se poroča, da je tam in v okolici zapadel sneg.

Brno 16. oktobra. V Prostjevu se je podrl oder pri stavbi nove gimnazije, 7 oseb je bilo ubitih, več ranjenih.

Petrograd 16. oktobra. Car je tudi admiralu Aleksejevu podelil zlato z demanti okrašeno sabljo.

London 16. oktobra. Turški sultan je v Rudečem morju ležeči otočič Turoan dal za 30 let Nemčiji v najem. Nemčija napravi tam skladišče premoga in postane s tem neodvisna od angleških skladišč na tisti prog.

London 16. oktobra. Naznanja se, da odpotuje Krüger jutri iz Laurozo Marquiza na nizozemski vojni ladiji v Evropo.

London 16. oktobra. Listi so prenapolnjeni poročili o ustaji, ki je baje nastala zoper kitajsko dinastijo. Poroča se, da so ustaši pri Kang-Ju-Weju premagali cesarsko armado, da je pa ta ustašem zopet vzela v provinciji Kvang-Tung ležeče mesto Vaj-čaj.

Zavarovalne vesti.

„Janus“

vzajemno zavarovalno društvo za zavarovanje na življenje na Dunaju, I. Wipplingerstrasse Nr. 30.

V III. četrtletju 1900 bilo je vloženo 1853 zavarovalnih ponudb v okroglem zavarovalnem znesku K 5,341.000 v rešitev, od katerih je bilo sprejetih in police oddane 1633 zavarovancem v znesku K 4,379.000 zavarovanega kapitala.

Od začetka tega leta bilo je 5277 zavarovalnih ponudb za kapital K 15,293.000 rešiti. Od 1. januarja t. l. bilo je polic za kapital K 12,482.000 na zavarovance oddanih.

V III. četrtletju iznašale so vplačane premije in pristojbine s kapitalnimi obrestmi vred K 1,114.000, in izplačalo se je K 517.000.

V času od 1. januarja t. l. prejelo je društvo na premijah, pristojbinah in obrestih K 3.339.000, — in plačalo se je K 1.584.000. — Odkar društvo obstoji, plačalo je K 45.335.000.

Natančneje pojasnila daje in zavarovalne ponudbe sprejema glavni zastop za Kranjsko: **Ludovik Valenta**, Pred Prulami št. 23., I. nadstropje, nasproti Marijinih toplic. (2136)

Condurango Malaga vino.

(Želodec krepčujoče vino.)

Sunja, 23. septembra 1898.

Blag. gospod **M. Leustek**, lekarnar v Ljubljani.

Rad priznam, da je Vaše **Condurango Malaga vino** pristno. Deluje posebno dobro pri želodčni boli, krepči telo, lajša in vzbuja slast do jedilj.

Dr. J. Folnegovič, obč. zdravnik.

(9-42)

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 508-2 m. Srednji sradni tlak 736-0 mm.

Sept.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
15	9. zvečer	733.5	5.2 sl. svzhod	dež		
16	7. zjutraj	735.5	5.4 sl. svzhod del. jasno			
	2. popol.	734.0	9.9 sl. svzhod del. jasno			9.9 mm

Srednja včerašnja temperatura 8.2°, normala: 10.6°.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša iskreno ljubljena mati, gospa

Marija Marout

vdova c. kr. cestnega oglede, založnica klavirjev in posestnica

danes ob 1/2. uri popoldne, previdena s svetotajstvi za umirajoče, v 79. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage rajnice bo v sredo, dne 17. vinotoka, ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, na Bregu št. 20, na pokopališče pri sv. Krištofu.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v raznih cerkvah.

Draga rajnica bodi priporočena v blag spomin in molitev. (2138)

Ljubljana, dne 15. vinotoka 1900.

Frančišek in Janko Marout, sinova. — **Josipina Marout**, omož. **Cepin, Minka Marout**, hčeri.

Zahvala.

Globoko potrt in ožaljen po nenadni izgubi svojega iskreno ljubljene, nepozabnega očeta, oziroma svaka in strica, blagorodnega gospoda

Fraňa Wohinza

višjega oficiala c. kr. priv. južnoželezniške družbe

čutim dolžnost, da se najiskrenejše in najtoplejšje zahvalim za izraze prisrčnega sočutja, ki so mi došli od tolikih strani, za izredno mnogobrojno in jako častilno spremstvo k zadnjemu počitku pokojnika in za mnoge poklonjene krasne vence, posebno pa še častitemu gospodu inspektorju, vsemu uradniškemu osebju in uslužbencem c. kr. priv. južno železniške družbe. (2138)

V Ljubljani, dne 14. oktobra 1900.

Fraňa Wohinz

uradniški aspirant c. kr. priv. južno železniške družbe v Ljubljani.

Pisar

začetnik, z lepo in hitro pokončno pisavo, išče službe.

Pisma se prosijo pod: **A. N., c. kr. predstavnica v Ajdovščini.** (2134-1)

Visokopritlično stanovanje

s 4 sobami, služniško sobo, kopalnico in pritlikinami in vporabo vrta, se odda v novi vili ob cesti na Rožnik (Vrtača).

Povpraša naj se istotam. (2090-3)

Trgovski pomočnik

modne stroke, spreten prodajalec, in (2128-2)

prodajalka

se vsprejmeta pri

K. Recknagel, Mestni trg.

Proda se (2137-1)

takoj zaradi smrti v nekem trgu na Spodnjem Štajerskem blizu železnice dobro idoča

pekarija

z mnogobrojnimi odjemalci, in zraven spadajoča trgovina z mešanim blagom z vsem premičnim in nepremičnim blagom

Naslov pove upravnistvo „Slov. Nar.“.

Kupujem

vsako množino in plačujem najvišje in najboljše cene, namreč:

suhe jedilne gobe, hrastove ježice in želod, sveže bukovno zrnje, češminjeve jagode in češminjev sok.

Josip Leuz

trgovec v Ljubljani. (2133-1)

Najvišje odlikovanje 1900. C. kr. srebrna državna svetinja.

Alaska-dijamanti.

Velečastim damam si usojam najudaneje naznaniti, da bo moj sin od 17. do 18. oktobra v Ljubljani v hotelu „Stadt Wien“ (pri Malléu), ter bode tam razstavljeno imel bogato zbirko svojih izdelkov, katere naj si blagovolijo ogledati. Na željo bode isti zbirko predložil tudi v zasobnem stanovanju.

Alaska-dijamanti so v Pocky-Mountains se nahajajo kristali, kateri se, brez vsake kemične pripomoči, samo po čisto umetniškem brušenju izdelani in so glede bleska in ognja ne razločujejo od pristnih ter prekose vse dosedanje imitacije. Dobi vajo se v pristnem zlatu in srebru vdeleni pri **Ivanu Peterka**, Dunaj I. Opernring št. 11. (2131-2)

Lepo

grajsko posestvo

v krasni legi na Koroškem, 15 minut od kolodvora oddaljeno, skupno 70 oralov, arondirano, globoka zemlja I. vrste, stavbena area 2200 □ m., stanovalna hiša vili podobna, veranda, balkon, terase, vrečna pitna voda, 1000 komadov rodetih sadnih dreves, gospodarska poslopja, vse v najboljšem stanju, je zaradi rodbinskih razmer na prodaj.

Prijazne ponudbe pod: „C. D. pošta Prevali, Koroško.“ (2096-3)

Specialna trgovina za kavo in čaj

Edmund Kavčič

Prešernove ulice, nasproti glavne pošte priporoča (2023-14)

dobro Santos kavo . . . po gl. 1.— kilo
fino mehičansko kavo . . . „ 1.20 „
pristno Portorico in Goldjava „ „ 1.40 „
pristno arabsko Mocca . . . „ 1.60 kilo
dobri Souchong-čaj . . . „ 3 kr. deka
fino Pecco-mešanico . . . „ 5 „ „

L. Luserjev oblič za turiste.

Priznana najboljša sredstvo proti kurjim očesom, žuljem itd. itd.

Glavna zaloga:
L. Schwenk-ova lekarna
Dunaj-Meidling.

Zahtevajte **Luser-jev** oblič za turiste po 60 kr.

Dobiva se v vseh lekarnah.
V Ljubljani: **M. Mardetschlager**,
J. Mayr, G. Piccoli. V Kranju:
K. Savnik. (485-26)

Modrce

najboljši fabrikat

najlepša fačona

v veliki izberi in po najnižjih cenah

priporoča (2069-2)

Karl Recknagel

Mestni trg št. 24.

Velika vojaško-invalidska loterija v zlatu in srebru.

Zadnji mesec!

Glavni dobitok **60.000 kron.**

v gotovem denarju 20% manj.

(2051-5)

Invalidske srečke à 1 krono

priporoča: **J. C. MAYER** v Ljubljani.

Naznanilo.

Slovenskim rojakom v Celju in okolici uljudno naznanjam da sem prevzel

restavracijo v Narodnem domu

v Celju.

Točim pristna štajerska in druga vina ter vedno sveže pivo. Ukusna jedila vedno na razpolago.

Postrežba prijazna in točna. * Cene zmerne.

Za mnogobrojen obisk se priporoča z vsem spoštovanjem

Fran Dolničar.

(2113-2)

Častitemu p. n. občinstvu.

Fran Herzmannsky

si usojam najudaneje naznanjati, da sem odprl v ponedeljek dne 15. oktobra t. l.

cvetlični salon v Prešernovih ulicah. (2120-3)

Ob enem se zahvaljujem svojim velečastitim odjemalcem za njihovo dosedanje zaupanje ter priporočam to svoje novo podjetje, katero naj se smatra za podružnico, v blagovoljno obiskovanje.

Z velespoštovanjem

F. Herzmannsky.

„Ljubljanska kreditna banka“

v Ljubljani

Špitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut i. t. d. po najkulantnejših pogojih. (1877-28)

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim obrestim.

Zavarovanje proti kurzni izgubi. Promese k vsem zrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog na vložne knjižice, na tekoči račun in na girokonto s 4% obrestovanjem od dne vloge do dne vzdiga.

Eskomt menjic najkula tneje. Borzna naročila.